

TB kisokos

GYED

GYES

GYET

TGYÁS

TÁPPÉNZ

ANYASÁGI TÁMOGATÁS

CSALÁDI PÓTLÉK

Kedves Olvasónk!

Egy olyan összeállítást készítettünk el számodra, amely áttekinthetően és érthetően mutatja be az anyasághoz kapcsolódó pénzügyi ellátásokat. A füzetben megtalálod a legfontosabb tudnivalókat a családtámogatási ellátásokról, a biztosítási alapú ellátásokról, és írtunk a táppénzről, gyermekápolási táppénzről is.

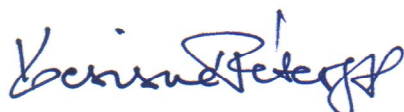
Gyakorlati tippekkel is kiegészítettük a leírásokat, hiszen a szerkesztőségből már többen többször végigjártuk az ügyintézés útvesztőit. Ha azonban bonyolult a helyzeted vagy nem tudod pontosan, hogy milyen ellátásokra vagy jogosult, akkor javasoljuk, hogy érdeklődj az egészségbiztosítási pénztáraknál, vagy keress fel tb-tanácsadót, aki segít neked megtalálni a legjobb megoldást.

A füzet tartalmát folyamatosan frissítjük a jogszabályok változásainak megfelelően. A Babafalva Kurír olvasói egy-egy változás bevezetésekor külön kérés nélkül is meg fogják kapni a módosított TB-kisokost.

Reméljük, hasznosnak tartod majd összeállításunkat!

Üdvözlettel,

Kocsisné Péterfy Hajnal
Babafalva.hu főszerkesztő

TB KISOKOS - TARTALOMJEGYZÉK

A szülés utáni pénzügyi ellátások típusai	- 3 -
A pénzbeli ellátások igénylésének lépései szülés után	- 3 -
Alanyi jogon járó ellátások	- 5 -
Családi pótlék	- 5 -
Anyasági támogatás	- 7 -
Gyermekgondozási segély (GYES)	- 8 -
Gyermeknevelési támogatás (GYET)	- 9 -
Az apát megillető munkaidő kedvezmény.....	- 10 -
Biztosítási alapú ellátások	- 10 -
Terhességi-gyermekágyi segély (TGYÁS)	- 10 -
Gyermekgondozási díj.....	- 13 -
Betegszabadság, táppénz.....	- 16 -
Gyermekápolási táppénz	- 21 -
Választás a különböző pénzbeli ellátások közt	- 21 -
Ha GYED, GYES alatt érkezik a kistestvér	- 21 -
1. melléklet: Biztosítási jogviszony	- 22 -

A szülés utáni pénzügyi ellátások típusai

A szülés után járó pénzügyi ellátásoknak két típusa van:

1. Alanyi jogon járó családtámogatási ellátások. Ezekre akkor vagy jogosult, ha magyar állampolgár vagy, és az összegüket a befizetett adónkból finanszírozza az állam. Ide tartozik:

- az egyszeri anyasági támogatás,
- a családi pótlék, emelt összegű családi pótlék
- a gyermekgondozási segély, azaz a GYES
- gyermeknevelési támogatás, azaz a GYET.

Mindegyikről részletesen lesz szó a későbbiekben.

2. Biztosítási alapú ellátások. Céljuk, hogy pótolják a kiesett jövedelmedet, amíg a gyermekvállalás miatt nem tudsz dolgozni. Ebből következik, hogy akkor vagy jogosult rájuk, ha a gyermekvállalás előtt volt biztosítási jogviszonyod, vagyis dolgoztál. Ide tartozik:

- a terhességi-gyermekágyi segély, azaz a TGYÁS vagy GYÁS,
- a gyermekgondozási díj, azaz a GYED.

Biztosítottak akkor számítasz a tb. szemszögéből, ha valamilyen formában dolgozol, és fizeted (vagy a munkáltatód fizeti utánad) az egészségügyi járulékot. A biztosítási jogviszonyról összeállításunk 1. mellékletében olvashatsz részletesen.

A pénzbeli ellátások igénylésének lépései szülés után

1. Anyakönyvi kivonat beszerzése:

Az ellátások igényléséhez szükséges a gyermek anyakönyvi kivonata és tb-kártyája. Az anyakönyvezést az az anyakönyvi hivatal végzi, amelyikhez a kórház tartozik (nem amelyikhez a lakhelyed!). Általában már a kórházban felveszik az anyakönyvezéshez szükséges adatokat, és tájékoztatnak róla, hogy hol és mikor veheted ki az anyakönyvi kivonatot. Ehhez kérni fognak egy 300 napnál nem régebbi házassági anyakönyvi kivonatot vagy egy apasági nyilatkozatot, a személyi igazolványodat és a lakcímkártyádat. A kész anyakönyvi kivonatot a gyermek apja is kiveheti. **Tipp:** ha gyorsabban szeretnél hozzájutni az ellátásokhoz, érdeklődj az anyakönyvi hivatalban telefonon, hogy nem mehetek-e korábban az anyakönyvi kivonatért. Így öt-hat napot is megspórolhatsz.

2. TB-kártya beszerzése:

Az anyakönyvi kivonat birtokában igényelhető a gyermek tb-kártyája is. Sok esetben a kórházban, az anyakönyvi adatok felvételekor kitöltheted a tb-kártya igényléséhez szükséges nyomtatványt is, és az illetékes egészségbiztosítási pénztár 30 napon belül postázza az elkészült kártyát. **Tipp:** ha gyorsabban szeretnél hozzájutni az ellátásokhoz, keresd fel személyesen az illetékes OEP vagy MEP ügyfélszolgálatot az anyakönyvi kivonat kézhez vétele után. Itt vagy helyben

megkapod magát a tb-kártyát, vagy ha már folyamatban van a postázása, akkor kapsz egy igazolást a gyermek(ek) taj-számáról, és azt csatolhatod a kérelmekhez. A tb-kártyát kiválthatja a gyermek apja is.

3. A szükséges nyomtatványok beszerzése, kitöltése:

A családtámogatási ellátások (családi pótlék, anyasági, GYES, GYET) igényléséhez szükséges nyomtatványokat letöltheted a Magyar Államkincstár honlapjáról: <http://www.allamkincstar.gov.hu/rovat/137>, vagy személyesen kérheted a MÁK illetékes Területi Igazgatósága Családtámogatási Osztályán (az elérhetőségeket és az ügyfélfogadási időt szintén a MÁK honlapján találsz meg).

A biztosítási alapú ellátások (TGYÁS, GYED) igényléséhez szükséges nyomtatványokat letöltheted az Országos Egészségbiztosítási Pénztár honlapjáról: www.oep.hu, vagy személyesen kérheted az illetékes egészségbiztosítási pénztár ügyfélszolgálatán (az elérhetőségeket és az ügyfélfogadási időt szintén az OEP honlapján találsz meg).

5. A nyomtatványok benyújtása:

Családtámogatási ellátások:

A családi pótlék, emelt családi pótlék, anyasági támogatás és GYES igényléséhez a lakóhelyed, tartózkodási helyed szerint illetékes MÁK Területi Igazgatósághoz kell beadnod a nyomtatványokat, vagy a munkahelyed kifizetőhelyéhez, ha van ilyen.

A GYET és a nagyszülő részéről igényelt GYES iránti kérelmeket az illetékes MÁK Területi Igazgatósághoz kell minden esetben benyújtani.

2008. január 1. óta elegendő a mellékletként kért okmányok másolatát benyújtani, kivéve az alábbi iratokat, melyekből továbbra is az eredetiek szükségesek:

- anyasági támogatás igénylése esetében a terhesgondozáson való részvételtől kiállított orvosi igazolás;
- magasabb összegű családi pótlék igénylése esetében a gyermek tartós betegségét, illetve súlyos fogyatékoságát tanúsító szakorvosi igazolás.

Biztosítási alapú ellátások

A TGYÁS, GYED esetében az igénylés a munkáltatón keresztül történik, azaz neki kell elküldeni a kitöltött nyomtatványokat, és a megfelelő mellékletek csatolása után a munkáltató küldi tovább az igénylést, akkor is, ha a munkáltató nem rendelkezik kifizetőhellyel. **Tipp:** ha többedik gyermeknél már nem nagyon van kapcsolatod a munkáltatóddal, vagy nem bízol benne, hogy időben továbbítja a kérelmedet, kérd meg, hogy küldje el neked a foglalkoztatói igazolásokat, csatold hozzá a mellékleteket (lsd. később), és vidd be te az OEP-hez vagy az illetékes MEP-hez a nyomtatványokat.

A nyomtatványokat mind a MÁK-hoz, mind az OEP-hez **postán is beküldheted**. Mindenképpen ajánlva add fel, de még jobb, ha tértivevénnyel, így tudni fogod, mikor vették át a leveled.

Alanyi jogon járó ellátások

Családi pótlék

Ki után jár a családi pótlék?

Saját háztartásban nevelt gyermek után, aki

- még nem tanköteles,
- tanköteles - a tankötelezettsége megszűnéséig, azaz 18 éves korig,
- általános iskolai, középiskolai vagy szakiskolai tanulmányokat folytat, és még nem múlt el 20 éves.
- tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos - esetükben 23 éves korukig jár a családi pótlék.

A felsőoktatási intézmény hallgatója után nem jár családi pótlék, de ha a család több gyermeket nevel, a családi pótlék összegének kiszámításakor a nagykorú, egyetemista vagy főiskolás gyermeket figyelembe kell venni. (Ugyanis a családi pótlék gyermekenkénti összege a háztartásban nevelt gyermekek számától függ.)

A családi pótléknál nem számolnak töredékhónapokkal, így a gyermek születésének hónapjára, és 18. születésnapjának hónapjára is teljes havi családi pótlék jár.

Ki kaphatja a családi pótléket?

- a vér szerinti szülő, az örökbefogadó szülő, a szülővel együtt élő házastárs,
- a nevelőszülő, hivatásos nevelőszülő,
- a gyám, akihez a gyermeket ideiglenes hatállyal helyezték,
- 16. életévét betöltött, kiskorú szülő, ha gyermekének gyámjával nem él egy háztartásban

Mikor jár emelt összegű családi pótlék?

Emelt összegű családi pótlék tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek után jár, aki az 5/2003.(II.19.) ESZCSM rendeletben meghatározott betegsége, illetve fogyatékosága miatt állandó vagy fokozott felügyeletre, gondozásra szorul.

A magasabb összegű családi pótlék annak a hónapnak a végéig folyósítható, ameddig a betegség, súlyos fogyatékoság fennállását igazolták. Ha állapotjavulás miatt már nem jár, a következő hónaptól a családi pótléket új összeggel folyósítják.

Hogyan kell igényelni?

A családi pótléket a "Családi pótlék igénybejelentés" című formanyomtatványon kell igényelni, mely a MÁK honlapjáról letölthető (<http://www.allamkincstar.gov.hu/rovat/137>). A formanyomtatványon kitöltési

útmutató is található, amely tartalmazza az egyes rovatokhoz tartozó magyarázatokat, és a benyújtandó iratok, mellékletek listáját.

Ezt a nyomtatványt kell kitölteni

- első gyermek születésekor,
- testvér születésekor is = gyermekszám változás bejelentése,
- emelt összegű családi pótlék igényléséhez is. Ebben az esetben csatolni kell a gyermek kezelőorvosától egy igazolást a tartós betegségről, ez az ún. 5/2003. (II. 19.) ESZCSM rendelet alapján kiadott orvosi igazolás. Az orvosi igazolás szövege és a jogosító betegségek és fogyatékoságok listája a rendelet mellékletében található:

http://www.weborvos.hu/paragrafus/5_2003_ii_19_eszcsm/48489/ . Az igazolást minimum 1, maximum 5 évente felülvizsgálják, amennyiben nem végleges a gyermek állapota. Az igazolást eredetijét kell csatolni, a másolat nem elegendő.

Az ellátás az igény benyújtásának időpontjától jár. Visszamenőleg legfeljebb két hónapra lehet megállapítani. A „mikortól kéri a családi pótlék megállapítását” kérdésre a gyermek születési dátumát kell beírni.

A családi pótlék összege

Családi pótlék - 2010-ben	
- egygyermekes család	12 200 Ft
- egy gyermeket nevelő egyedülálló	13 700 Ft
- kétgyermekes család	13 300 Ft (gyermekenként)
- két gyermeket nevelő egyedülálló	14 800 Ft (gyermekenként)
- három v. többgyermekes család	16 000 Ft (gyermekenként)
- három v. több gyermeket nevelő egyedülálló	17 000 Ft (gyermekenként)
- gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló, valamint szociális intézményben élő, nevelőszülőnél, hivatásos nevelőszülőnél élő gyermek, valamint a családi pótlékra saját jogon jogosult	14 800 Ft (gyermekenként)
- tartósan beteg, ill. súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő család	23 300 Ft (gyermekenként)
- tartósan beteg, súlyosan fogyatékos nevelő egyedülálló	25 900 (gyermekenként)
- 18 éven felüli tartósan beteg, ill. súlyosan fogyatékos személy	20 300 Ft (gyermekenként)

A családi pótlék 50%-a természetbeni formában is nyújtható 2009. szeptember 1.-től, ha fennáll a gyermek elhanyagolásának veszélye, ám valószínűsíthető, hogy a családi pótlék célzott felhasználásával biztosítható a gyermek családon belüli fejlődése. A családi pótlék természetbeni formában nyújtásáról az önkormányzat jegyzője határoz, legfeljebb egy éves - indokolt esetben hosszabbítható - időtartamra.

Adózás a családi pótlék után

2009. szeptember 1.-től a családi pótlék adóterhet nem viselő járandósággá alakult, ám az Alkotmánybíróság a vonatkozó törvényt megsemmisítette, így a családi pótlék után továbbra sem kell adózni.

Anyasági támogatás

Ki kaphat anyasági támogatást?

Az anyasági támogatás a gyermek születésekor járó, egyszeri pénzbeli támogatás, melyet kaphat:

- az anya, ha a terhesség alatt legalább négy alkalommal terhesgondozáson vett részt, ill. koraszülés esetén min. egyszer. Erről a terhesgondozást végző orvos ad igazolást, melynek az eredetijét kell a kérelemhez csatolni, másolat nem elég.
- az örökbefogadó szülő, ha az örökbefogadást a szülést követő 180 napon belül jogerősen engedélyezték,
- a gyám, ha a gyermek születését követő 180 napon belül jogerős határozat alapján gondozásba került

Hogyan kell igényelni?

Az anyasági támogatást az „Anyasági támogatás igénybejelentés” című formanyomtatványon kell igényelni, mely a MÁK honlapjáról letölthető (<http://www.allamkincstar.gov.hu/rovat/137>). A formanyomtatványon kitöltési útmutató is található, amely tartalmazza az egyes rovatokhoz tartozó magyarázatokat, és a benyújtandó iratok, mellékletek listáját. Az anyasági támogatásra vonatkozó igényt a szülést követő 180 napon belül lehet benyújtani!

Az anyasági támogatás összege

Az anyasági támogatás összege az öregségi nyugdíj-minimumhoz van kapcsolva, annak 225%-a, ill. ikergyermekek esetében 300%-a.

Anyasági támogatás 2010-ben	
- alapösszeg	64 125 Ft
- ikrek esetében	85 500 Ft

Az anyasági támogatásból sem adót, sem más járulékot nem vonnak, és az adóbevallásban sem kell szerepeltetni.

Gyermekgondozási segély (GYES)

Kinek jár a GYES?

A szülőnek, örökbefogadó szülőnek, nevelőszülőnek, gyámnak a saját háztartásában nevelt

- gyermek 3. életévének betöltéséig, 2010. április 30. után született gyermek esetében 2. életévének betöltéséig
- ikergyermekek esetén a tankötelessé válás évének végéig, legkésőbb a gyermek 10. életévének betöltéséig.
- tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek 10. életévének betöltéséig. Ha a gyermek után családi pótlékot még nem igényeltek, az igénybejelentéshez csatolni kell az 5/2003. (II.19.) ESzCsM rendelet szerinti orvosi igazolást.

A nagyszülőnek, feltéve, hogy

- a gyermek az első életévét betöltötte, és gondozása, nevelése a szülő háztartásában történik,
- a gyermek szülei írásban lemondanak a gyermekgondozási segélyről, és egyetértenek azzal, hogy a nagyszülő igényelje.

A nagyszülőnek csak akkor jár a GYES, ha a fenti feltételek fennállásán kívül, ő maga is, és a szülő is(!) megfelel az ellátásra való jogosultság feltételeinek.

Méltányossági GYES: a Magyar Államkincstár elnöke méltányossági jogkörben eljárva a gyermekgondozási segélyre való jogosultságot

- állapíthat meg a gyermeket nevelő személynek, ha a gyermek szülei a gyermek nevelésében három hónapot meghaladóan akadályoztatva vannak;
- állapíthat meg, ill. hosszabbíthat meg a gyermek általános iskolai tanulmányainak megkezdéséig, legfeljebb azonban a gyermek 8. életévének betöltéséig, ha a gyermek betegsége miatt napközbeni ellátását biztosító intézményben nem gondozható.

Munkavégzés GYES mellett

A GYES-t igénybe vevő **szülő** a gyermek egyéves koráig egyáltalán nem folytathat keresőtevékenységet, a gyermek egyéves kora után viszont időkorlátozás nélkül dolgozhat. Ezzel összefüggésben gyermekét időkorlátozás nélkül elhelyezheti napközbeni ellátást biztosító intézményben.

A GYES-t igénybe vevő **nagyszülő** a gyermek három éves koráig egyáltalán nem dolgozhat, azt követően pedig napi négy órában, vagy - ha a munkavégzés otthonában történik- teljes munkaidőben.

Hogyan kell igényelni?

Ha a szülő igényli a GYES-t, akkor a „Gyermekgondozási segély igénybejelentés” című formanyomtatványt, ha a nagyszülő, akkor a „Nagyszülői gyermekgondozási segély igénybejelentés” című formanyomtatványt kell kitölteni. Mindkét nyomtatvány a MÁK honlapjáról letölthető (<http://www.allamkincstar.gov.hu/rovat/137>). A formanyomtatványokon kitöltési útmutató is található, amely tartalmazza az egyes rovatokhoz tartozó magyarázatokat, és a benyújtandó iratok, mellékletek listáját.

Az ellátás az igény benyújtásának időpontjától jár. Visszamenőleg legfeljebb két hónapra lehet megállapítani. Ha a szülő nem jogosult egyáltalán biztosítás alapú ellátására, azaz TGYÁS-ra, GYED-re, akkor a GYES már a gyermek születésétől igényelhető. Ha jogosult TGYÁS-ra és GYED-re, akkor azok lejártától kell a GYES-t igényelni, de a kérelmet célszerű már a GYED lejárta előtt egy-két hónappal beadni.

A GYES összege

A GYES havi összege azonos az öregségi nyugdíjminimummal, függetlenül attól, hogy hány gyermeket nevel valaki. Ikergyermek esetén pedig az öregségi nyugdíjminimum kétszerese jár, szintén függetlenül az ikergyermek számától.

A GYES összegéből nyugdíjjárulékot, illetve magán-nyugdíjpénztári tagdíjat vonnak, kivéve, ha az igénylő (pl. a nagyszülő) már nyugdíjas. Az ellátás időtartama szolgálati időnek számít majd a nyugdíj kezdetének megállapításakor.

Gyermekgondozási segély 2010-ben	
- alapösszeg	Bruttó 28 500 Ft
- ikrek esetében	Bruttó 57 000 Ft

A GYES adóterhet nem viselő járandóság, azaz beleszámít a teljes jövedelembe, de nem kell adót fizetni utána.

Gyermeknevelési támogatás (GYET)

Ki kaphat GYET-et?

GYET-re a három vagy több kiskorú gyermeket nevelő szülők (nevelőszülők, gyámok) jogosultak a legkisebb gyermek 3. életévének betöltésétől a 8. életévének betöltéséig. (A jogosultság független az előzetes biztosítási időtől, illetve a család jövedelmi, vagyoni helyzetétől.)

Munkavégzés GYET mellett

A GYET-et igénybe vevő **szülő** a gyermek három éves koráig egyáltalán nem dolgozhat, azt követően pedig napi négy órában, vagy - ha a munkavégzés otthonában történik- teljes munkaidőben.

Hogyan kell igényelni?

A GYET-et a „Gyermeknevelési támogatás igénybejelentés” című formanyomtatványon kell igényelni, amely a MÁK honlapjáról letölthető (<http://www.allamkincstar.gov.hu/rovat/137>). A formanyomtatványon kitöltési útmutató is található, amely tartalmazza az egyes rovatokhoz tartozó magyarázatokat, és a benyújtandó iratok, mellékletek listáját.

Az ellátás az igény benyújtásának időpontjától jár. Visszamenőleg legfeljebb két hónapra lehet megállapítani.

A GYET összege

A GYES havi összege azonos az öregségi nyugdíjminimummal, függetlenül attól, hogy hány gyermeket nevel valaki. Ez 2009-ben bruttó 28.500 Ft.

A GYET összegéből nyugdíjjárulékot, illetve magán-nyugdíjpénztári tagdíjat vonnak. Az ellátás időtartama szolgálati időnek számít majd a nyugdíj kezdetének megállapításakor.

A GYET adóterhet nem viselő járandóság, azaz beleszámít a teljes jövedelembe, de nem kell adót fizetni utána.

Az apát megillető munkaidő kedvezmény

A gyermek születése esetén az apát öt munkanap munkaidő-kedvezmény illeti meg, melynek tartamára távolléti díj jár. Az „apa-szabit” legkésőbb a szülést követő második hónap végéig veheti ki az apa. A munkáltató köteles azt a kérésének megfelelő időpontban kiadni. (A munkáltató az apát megillető és kifizetett munkaidő-kedvezményre járó távolléti díjat és annak közterhét is visszaigényelheti a MÁK-tól!)

Biztosítási alapú ellátások

Terhességi-gyermekágyi segély (TGYÁS)

Ki kaphat TGYÁS-t?

Az, aki a szülést megelőző két éven belül legalább **365 napon át biztosított** volt, és

- a biztosítás fennállása alatt, vagy
- a biztosítás megszűnését követő 42 napon belül szül, vagy

- a biztosítás megszűnését követően 42 napon túl táppénz, ill. baleseti táppénz folyósításának ideje alatt, vagy a folyósítás megszűnését követő 28 napon belül szül,
- aki örökbefogadási szándékkal vette gondozásba a csecsemőt.

Az előzetes 365 nap biztosítási időnek **nem kell folyamatosnak lennie, és bele kell számítani**

- ha a biztosítás megszűnését követően táppénzen, baleseti táppénzen, TGYÁS-on vagy GYED-en voltál,
- ha közép- vagy felsőfokú intézményben, nappali tagozaton több mint egy évig tanultál, a tanulmányok idejéből 180 napot
- ha rehabilitációs járadékot kaptál.

Passzív jogon folyósított TGYÁS

Aki a biztosítás megszűnését követő 42 napon belül szül, vagy a biztosítás megszűnése után passzív táppénzt kap, és ennek a végét követően 28 napon belül szül, az ún. passzív jogon jogosult TGYÁSra. Ha valakinek a TGYÁS folyósítása alatt szűnik meg a biztosítása, akkor a 168 napból még hátralévő időszakban szintén passzív jogon kapja a TGYÁS-t. (A passzív kifejezés azt jelenti, hogy ilyenkor nem áll a TGYÁS mögött biztosítási jogviszony.)

Mennyi ideig jár a TGYÁS?

A TGYÁS a szülési szabadságnak megfelelő időtartamra jár. A Munka Törvénykönyve szerint a terhes, ill. szülő nő 24 hét szülési szabadság illeti meg, amelyet úgy kell kiadni, hogy abból 28 nap lehetőleg a szülés várható időpontja elé essen. A szülési szabadság tehát legkésőbb a szülés napjával kezdődik, ezért a TGYÁS kezdő napja a szülés várható időpontját megelőző 28 nap bármelyike lehet, de legkésőbb a szülés napja.

Ha a gyermeket koraszülöttként egészségügyi intézetben ápolják, az anya megszakiíthatja a szülési szabadságot, és gyermekápolási táppénzt igényelhet. Ha a baba 1500 g alatti súllyal születik, 1 éves koráig jogosult gyermekápolási táppénzre. Ha 1500 g súly felett születik, és nem tartósan beteg vagy fogyatékos, akkor az intézetből való elbocsátás után már nem jogosult az anya gyermekápolási táppénzre. Ilyenkor a szülési szabadság fennmaradó részét veheti igénybe, a szülést követő egy éven belül.

Munkavégzés a TGYÁS alatt

Keresőtevékenységet folytatni a TGYÁS folyósításának ideje alatt nem lehet, mivel az ellátás célja éppen a kieső jövedelem pótlása. Ha nem esik ki, vagy csak részben esik ki jövedelem, akkor a TGYÁS nem jár, ill. csak részben jár.

Hogyan kell igényelni?

Alkalmazottnak a TGYÁS-t a munkáltatón keresztül kell igényelni, passzív TGYÁS esetében is, és akkor is, ha a munkáltató nem kifizetőhely. Utóbbi esetben a munkáltatód kiállítja a TGYÁS-hoz a Foglalkoztatói igazolást, és az általad adott

igazolásokkal, iratokkal együtt 3 munkanapon belül továbbítja az illetékes OEP / MEP-hez.

Ha a munkáltató jogutód nélkül megszűnt, az igényt a lakóhely szerint illetékes egészségbiztosítási pénztárnál kell bejelenteni.

Egyéni vállalkozóknak a székhelyük, telephelyük szerint illetékes OEP / MEP-hez kell az igényüket benyújtani.

A megfelelő nyomtatványok letölthetőek az OEP honlapjáról:

http://www.oep.hu/portal/page?_pageid=34,35358&_dad=portal&_schema=PORTAL

Az igényléshez csatolni kell:

1. Ha a gyermek megszületése előtt igényled, akkor a terhesállományba vételt igazoló orvosi igazolást, vagy - ha nincs ilyen - akkor a terhesgondozási kiskönyvet. Ebben az esetben a baba megszületése után be kell mutatni a születési anyakönyvi kivonatot, különben leállítják a TGYÁS folyósítását.

2. Ha a gyermek születése napjától igényled, akkor a gyermek eredeti születési anyakönyvi kivonátát kell bemutatni. (Ezt később tértivevénnyel visszaküldi neked az illetékes OEP / MEP.)

3. Örökbefogadás esetén az örökbefogadásról szóló gyámhatósági határozatot és az örökbefogadási szándékról szóló igazolást kell csatolni.

4. Ha álláskereső támogatást kapsz, akkor mellékelni kell az álláskereső támogatás megállapításáról ill. szüneteltetéséről szóló határozatot.

5. Ha a szülést megelőző 2 éven belül más foglalkoztatónál is dolgoztál, nem csak ott, ahonnan szülési szabadságra mentél: csatolni kell az „Igazolvány a biztosítási jogviszonyról és az egészségbiztosítási ellátásokról” c. nyomtatványt a biztosítási idő igazolására, és a „Jövedelemigazolás egészségbiztosítási ellátás megállapításához” c. nyomtatványt a jövedelmed igazolására a korábbi munkáltatódtól is.

A TGYÁS-t visszamenőleg legfeljebb 6 hónapra lehet igényelni.

Ha alkalmazott vagy, a TGYÁS idejére a munkáltatódtól **szülési szabadságot** kell kérned. Kiadását a munkáltatód nem tagadhatja meg, hanem ki kell adnia akkor és úgy, ahogyan te kéred (persze a törvény által megszabott kereteken belül).

A TGYÁS összege

Alapesetben a TGYÁS a **napi átlagkereset 70 %-a**, ezt a táppénz számításának szabályai szerint számolják ki (lásd később). Ehhez az szükséges, hogy a TGYÁS kezdő napját megelőző év január 1-től a TGYÁS kezdőnapjáig **legyen 180 napi jövedelmed**.

Ha nincs meg ez a 180 napi jövedelem, például mert érkezik a következő baba, és egyáltalán nem vagy csak rövid időre mentél vissza dolgozni, akkor a TGYÁS összege attól függ, hogy korábban mennyit kerestél. Ha

- ha a TGYÁS kezdőnapján érvényes minimálbér kétszeresénél (2009-ban 143.000 Ft) többet kerestél, akkor a minimálbér duplája lesz a TGYÁS alapja;
- ha ennél kevesebbet kerestél, akkor a tényleges jövedelmed lesz a TGYÁS alapja, ill. ha nincs tényleges jövedelmed, mert egyáltalán nem dolgoztál, akkor a szerződés szerinti béred.

Ha álláskeresési támogatást vagy vállalkozói járadékot kaptál, és annak szünetelése alatt, vagy az ellátás megszűnését követő 42 napon belül szülsz és tényleges jövedelemmel nem rendelkezel,

- a TGYÁS alapja a minimálbér kétszerese lesz, ha az álláskeresési támogatás/vállalkozói járadék alapjául szolgáló jövedelmed ennél magasabb volt,
- ha pedig alacsonyabb volt, akkor maga az álláskeresési támogatás/vállalkozói járadék alapjául szolgáló jövedelmed lesz a TGYÁS alapja is.

A TGYÁS-ból adóelőleget vonnak, összegét az adóbevallásban szerepeltetni kell. Egészségbiztosítási járulékot nem kell fizetni utána.

Ki és mikor fizeti ki a TGYÁS-t?

Ha a munkáltató rendelkezik tb kifizetőhellyel, akkor ő fizeti ki a TGYÁS-t is. Egyéb esetben a lakóhely / székhely szerinti illetékes OEP / MEP folyósítja. Havonta utólag fizetik ki, a munkáltató a bérkifizetési napon, az OEP / MEP pedig minden hónap 10-ig.

Gyermekgondozási díj

Ki kaphat GYED-et?

- az **anya**, aki a szülést megelőző két éven belül legalább **365 napon át biztosított volt**,
- a **szülő**, örökbefogadó szülő, gyám, aki a GYED igénylését megelőző két éven belül legalább **365 napon át biztosított volt**,
- a TGYÁS-ban részesült anya, akinek a biztosítási jogviszonya a TGYÁS időtartama alatt szűnt meg, feltéve, hogy a TGYÁS kezdetekor volt biztosítási jogviszonya, és a szülést megelőző két éven belül legalább 365 napon át biztosított volt.

További feltétel, hogy a GYED-et igénylő személy a gyermeket saját háztartásában nevelje.

Az előzetes 365 nap biztosítási időnek **nem kell folyamatosnak lennie, és bele kell számítani**

- ha a biztosítás megszűnését követően táppénzen, baleseti táppénzen voltál,
- ha közép- vagy felsőfokú intézményben, nappali tagozaton több mint egy évig tanultál, a tanulmányok idejéből 180 nap,
- ha rehabilitációs járadékot kaptál.

Passzív GYED

Akinek a TGYÁS vagy a GYED folyósítása alatt szűnik meg a biztosítása, az ún. passzív GYED-et kap. Ezt ugyanúgy a gyermek 2 éves koráig kapja, mint a rendes GYED-et. (A passzív kifejezés azt jelenti, hogy ilyenkor nem áll a GYED mögött biztosítási jogviszony.)

Mennyi ideig jár a GYED?

A GYED első napja a TGYÁS lejártát követő első nap. Ha nem igényeltél, vagy kaptál TGYÁS-t, akkor sem igényelhető hamarabb a GYED.

Ha gyermeked **2010. április 30. előtt született**, a GYED a gyermek **második életévének betöltéséig** jár. Ez akkor is így van, ha közben - pl. átmeneti munkába állás miatt - megszakítod a GYED-et, majd újra igényled.

Ha gyermeked **2010. április 30. után született** a GYED Időtartama meg fog egyezni a **szülést megelőző 2 évben biztosításban töltött napok számával**, de legfeljebb a gyermek 2. életévének betöltéséig jár.

A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a GYED időtartama minimum egy év lesz (hiszen egyáltalán nem jár, ha nincs meg a 365 nap biztosításban töltött idő), maximum kb. másfél év (mivel csak a TGYÁS lejártá után igényelhető). Ezen az intervallumon pedig annyi napig jár, amennyi napig biztosított voltál a szülés előtt.

Testvér születésekor, ha még GYED-en vagy, vagy 2 éven belül GYED-en voltál, akkor az új GYED időtartama nem lehet kevesebb a korábbi GYED időtartamánál, de nem hosszabbodik meg a TGYÁS, GYED, GYES időtartamával.

Ha a **gyermeket szülő nő meghal**, akkor a GYED a TGYÁS idejére is jár az arra jogosult személynek.

Munkavégzés a GYED alatt

Keresőtevékenységet folytatni a GYED folyósításának ideje alatt nem lehet, mivel az ellátás célja éppen a kieső jövedelem pótlása. Ha nem esik ki, vagy csak részben esik ki jövedelem, akkor a GYED nem jár, ill. csak részben jár.

Hogyan kell igényelni?

Alkalmazottnak a GYED-et a munkáltatón keresztül kell igényelni, passzív GYED esetében is, és akkor is, ha a munkáltató nem kifizetőhely. Utóbbi esetben a munkáltatód kiállítja a GYED-hez a Foglalkoztatói igazolást, és az általad adott igazolásokkal, iratokkal együtt 3 munkanapon belül továbbítja az illetékes OEP / MEP-hez.

Ha a munkáltató jogutód nélkül megszűnt, az igényt a lakóhely szerint illetékes egészségbiztosítási pénztárnál kell bejelenteni.

Egyéni vállalkozóknak a székhelyük, telephelyük szerint illetékes OEP / MEP-hez kell az igényüket benyújtani.

A megfelelő nyomtatványok letölthetőek az OEP honlapjáról:

http://www.oep.hu/portal/page?_pageid=34,35358&_dad=portal&_schema=PORTAL

A GYED-et visszamenőleg legfeljebb 6 hónapra lehet igényelni.

Ha alkalmazott vagy, a GYED idejére a munkáltatótól **fizetés nélküli szabadságot** kell kérned. Kiadását a munkáltató nem tagadhatja meg, hanem ki kell adnia akkor és úgy, ahogyan te kéred (persze a törvény által megszabott kereteken belül).

A GYED összege

Alapesetben a GYED a napi átlagkereseted **70%-a**, ezt a táppénz számításának szabályai szerint számolják ki (lásd később). Azonban a GYED **összege maximálva van**, felső határa a mindenkori minimálbér kétszeresének 70%-a. **2010-ben ez bruttó 100.100 Ft/hó**. Ezt akkor sem lépheti túl, ha neked több volt a jövedelmed a minimálbér duplájánál.

Ahhoz, hogy ezt a fenti összeget kapd, az szükséges, hogy a GYED kezdő napját megelőző év január 1-től a GYED kezdőnapjáig **legyen 180 napi jövedelmed**.

Ha nincs meg ez a 180 napi jövedelem, például mert **érkezik a következő baba**, és egyáltalán nem vagy csak rövid időre mentél vissza dolgozni, akkor a GYED összege attól függ, hogy korábban mennyit kerestél. Ha

- ha a GYED kezdőnapján érvényes minimálbér kétszeresénél (2009-ban 143.000 Ft) többet kerestél, akkor a minimálbér duplája lesz a GYED alapja;
- ha ennél kevesebbet kerestél, akkor a tényleges jövedelmed lesz a GYED alapja, ill. ha nincs tényleges jövedelmed, mert egyáltalán nem dolgoztál, akkor a szerződés szerinti béred.

A maximális összegben megállapított GYED összegét minden évben január 15-éig felülvizsgálják, és ha változik a felső határ abban az évben, akkor onnantól a módosított összeget fogod kapni. Ez a felülvizsgálat automatikus, nem kell külön kérvényezned.

A GYED-ből személyi jövedelemadó-előleget, nyugdíjjárulékot és magánnyugdíjpénztári tagdíjat is vonnak.

Ki és mikor fizeti ki a GYED-et?

Ha a munkáltató rendelkezik tb kifizetőhellyel, akkor ő fizeti ki a GYED-et is. Egyéb esetben a lakóhely / székhely szerinti illetékes OEP / MEP folyósítja. Havonta

utólag fizetik ki, a munkáltató a bérkifizetési napon, az OEP / MEP pedig minden hónap 10-ig.

Betegszabadság, táppénz

A táppénz és a betegszabadság nem tartozik kifejezetten a családtámogatási ellátások körébe, mégis sok várandós nőt és kisgyermekes szülőt érint, ezért beszélünk róla részletesen ebben az összeállításban.

Betegszabadság

Ha alkalmazott vagy, akkor naptári évenként 15 munkanap betegszabadság illet meg. Ha beteg vagy, és nem tudsz dolgozni, akkor először ezt a 15 nap betegszabadságot veheted ki, és csak utána mehetsz táppénzre. A betegszabadság kizárólag a saját betegséged esetén jár, és több részletben is ki lehet venni, ha nem vagy egyszerre hosszabban beteg.

A betegszabadság alatt kapott juttatást a munkáltatód fizeti, nem a tb. A betegszabadság idejére 2009. augusztus 1.-től a távolléti díj a 70%-a jár, és abból az adót és a járulékokat levonják.

A keresőképtelenséget a kezelőorvosod igazolja, kórházi ápolás esetén pedig kórházi igazolás szükséges. Az igazolásokat a munkahelyednek kell benyújtani.

Táppénz

Kinek jár táppénz?

A táppénzre jogosultságnak három alapfeltétele van:

1. **biztosítási jogviszony**, ami jelenleg is fennáll, vagy a megbetegedést közvetlenül (1-3 nap) megelőzően fennállt,
2. **jövedelem**, amely után egészségbiztosítási járulék fizetésére vagy/voltál kötelezett (mértéke 2008. január 1-től 6%),
3. **keresőképtelenség**, melyet orvos megállapított és igazolt. (A várandós nő keresőképtelenségét jogszabály szabályozza: a 33/1992. (XII. 23.) NM rendelet 5. számú melléklete.)

Passzív táppénz

Ha a biztosítási jogviszonyod megszűnését követő első, második vagy harmadik napon válsz keresőképtelenné, akkor ún. „passzív jogon” legfeljebb 30 napon át, részesülhetsz táppénzben.

Táppénz GYES / GYET mellett: ha valaki GYES / GYET mellett munkát végez, akkor táppénzre is jogosult lesz keresőképtelenség esetén!

Hogyan kell igényelni?

Alkalmazottaknak a táppénzt a munkáltatón keresztül kell igényelni, passzív táppénz esetében is, és akkor is, ha a munkáltató nem kifizetőhely. Utóbbi esetben a munkáltató kiállítja a táppénzhez szükséges igazolásokat, és az általad adott igazolásokkal, iratokkal együtt 3 munkanapon belül továbbítja az illetékes OEP / MEP-hez.

Ha a munkáltató jogutód nélkül megszűnt, az igényt a lakóhely szerint illetékes egészségbiztosítási pénztárnál kell bejelenteni.

Egyéni vállalkozóknak a székhelyük, telephelyük szerint illetékes OEP / MEP-hez kell az igényüket benyújtani.

A megfelelő nyomtatványok letölthetőek az OEP honlapjáról:

http://www.oep.hu/portal/page?_pageid=34,35358&_dad=portal&_schema=PORTAL

Ha folyamatosan, hosszabb ideig vagy táppénzen, akkor az első 2-3 hét után el kell kérned az orvosodtól az orvosi igazolást a keresőképtelenségről, és azzal igényelni a táppénzt. Utána kéthetente-havonta (olyan ütemezésben, ahogyan szeretnéd) kell beküldeni az igazolásokat a munkáltatóhoz vagy az OEP / MEP-hez. Ezekhez már nem kell újra csatolni semmilyen dokumentumot sem.

A táppénzt visszamenőleg 6 hónapra lehet igényelni.

Ki és mikor fizeti ki a táppénzt?

A táppénzt utólag fizetik ki. A kifizetőhellyel rendelkező munkáltató a bérfizetési napon, de legkésőbb az adott hónapot követő hónap 10. napjáig köteles folyósítani a táppénzt.

Ha az OEP / MEP-nek kell folyósítania a táppénzt (pl. kifizetőhellyel nem rendelkező munkáltatók vagy vállalkozók esetében), akkor az igény benyújtását követő 31. nap a táppénz igény elbírálásának és folyósításának határideje. Ezt a határidőt az egészségbiztosítási pénztár igazgatója indokolt esetben (pl. hiányzó adat pótlása), egy ízben, legfeljebb 15 nappal meghosszabbíthatja. A meghosszabbításról értesítik az igénylőt.

Ha folyamatosan, hosszabb ideig vagy táppénzen, akkor úgy számolhatsz, hogy a beküldött újabb igazolástól számított 30 nap múlva kapod az újabb összeget.

A táppénz összege

A táppénz összegének megállapítását két tényező befolyásolja:

- **az irányadó időszak**, vagyis a jövedelemmel ellátott napok száma és,
- a táppénz alapját képező **jövedelem összege**.

A TGYÁS, GYED összegét is a táppénz szabályoknak megfelelően számítják!

1. Az irányadó időszak számítása:

- **ha folyamatos volt biztosításod**, azaz nem volt benne 30 napnál hosszabb megszakítás, akkor az irányadó időszak a táppénz első napját megelőző év január 1-től a táppénz előtti utolsó napig tart. Pl. ha a táppénz első napja 2009. március 17., az irányadó időszak 2008. január 1. - 2009. március 16. lesz.
- **ha nem volt folyamatos a biztosításod**, vagyis ha 30 napnál hosszabb megszakítás volt a biztosítási jogviszonyban, akkor a megszakítást megelőző jövedelmet nem lehet figyelembe venni.

Az irányadó időszak, azaz a jövedelemmel ellátott napok száma nem ugyanaz, mint a biztosítási jogviszony időtartama. Valaki lehet úgy is biztosított, hogy nincs beszámítható jövedelme, pl. ha táppénzen van. (A biztosítási jogviszonyt lsd. az 1. mellékletben.)

2. A táppénz alapját képező jövedelmek azok a juttatások, bevételek, amelyek után a biztosított egészségbiztosítási járulékot fizet. Ez lehet:

- **rendszeres jövedelem**: a havi rendszerességgel járó juttatások, mint pl. a munkabér (illetmény), pótlékok, távolléti díj, átlagkereset, szerződés alapján havonta járó díjazás stb. Az egyéni és társas vállalkozók esetében rendszeres a vállalkozóként elért, bevallott, egészségbiztosítási járulékalapot képező jövedelem.
- **nem rendszeres jövedelmek**: 13. havi illetmény, prémium, egyéb év végi részesedés, törzsgárda jutalom, szabadságmegváltás, napidíj stb.

3. A figyelembe vehető jövedelmek

A táppénz összegének meghatározásához meg kell állapítani, hogy az igénylő rendelkezik-e legalább 180 naptári napi rendszeres jövedelemmel:

- **ha van 180 napi jövedelem a táppénz kezdőnapját megelőző naptári évben**, akkor ebben az előző évben elért jövedelmet veszik alapul a táppénz kiszámításánál. Korábbi példánknál maradva, ha a táppénz első napja 2009. március 17., akkor a 2008. évi bruttó jövedelem lesz a táppénz alapja.
- **ha nincs 180 napi jövedelem a táppénz kezdőnapját megelőző naptári évben**, akkor keresnek 180 napi jövedelmet a táppénz kezdő napjától visszafele számolva előző év január 1-ig, és ebből számolnak. Azaz a példánk szerint 2009. március 16-tól nézik meg visszafele, max. 2008. január 1-ig, hogy van-e 180 napi jövedelem, és az alapján számolnak, nem a 2008-as évi jövedelem alapján, mint az előző pontban. Ilyen előfordulhat, ha **GYES-ről tértél vissza dolgozni az előző évben** (a GYES ugyanis nem vehető figyelembe a táppénz számításánál), vagy ha előző év **közben kezdted dolgozni**.

- **ha egyáltalán nincs meg a 180 napi jövedelmed**, akkor a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér lesz a táppénzed alapja, ill. ha a szerződés szerinti jövedelmed ennél kevesebb, akkor az.
- **ha azért nincs meg a 180 napi jövedelem, mert táppénzen, TGYÁS-on vagy GYED-en voltál**, akkor a táppénz alapja is a korábban folyósított ellátás alapja lesz, feltéve, hogy ez kedvezőbb, mint a minimálbér. Például ha a második baba érkezik, és a GYED ideje alatt elmehetsz táppénzre a terhesség miatt, akkor a táppénzed alapja a korábbi béred, jövedelmed lesz.
- **megszűnt biztosítási jogviszonyból származó jövedelmet** akkor vehetnek figyelembe, ha azt a számítási időszakban fizették ki.

A táppénz összegét úgy állapítják meg, hogy külön-külön kiszámítják a rendszeres és nem rendszeres jövedelem naptári(!) napi átlagát, és ezeket összeadják. Ez az összeg lesz a táppénz alapja.

- **táppénz alap a rendszeres jövedelemből**: az elért rendszeres jövedelem / a biztosításban töltött napok száma. A táppénzen, baleseti táppénzen, gyermekápolási táppénzen töltött napokat nem kell figyelembe venni.
- **táppénz alap a nem rendszeres jövedelemből**: a kifizetett jövedelem / annak az időtartamnak a napjaival, amelyre tekintettel azt kifizették. Pl. az éves prémiumnál 365 nap ez az időtartam. Fontos szabály, hogy az itt figyelembe vett napok száma nem lehet kevesebb a rendszeres jövedelemnél figyelembe vett napok számánál.

A táppénz mértéke

- kétéves, folyamatos biztosítási jogviszony esetén: a fenti módon számított napi átlagkereset 60%-a.
- két évnél rövidebb biztosítási jogviszony esetén: a fenti módon számított napi átlagkereset 50%-a. Ha a beteg a táppénz folyósításának ideje alatt eléri a 2 éves biztosítási jogviszonyt, ettől az időponttól már a 60%-os táppénzre lesz jogosult.
- fekvőbeteg intézeti ápolás idejére jutó táppénz mértéke: a fenti módon számított napi átlagkereset 50%-a.

A táppénz összege **nem haladhatja meg** a kezdőnapján érvényes minimálbér négyszeresét, passzív táppénz esetében a minimálbér másfélszeresét. Az idei minimálbérrel (71.500 Ft) számolva ez maximum 286 ezer Ft, passzív táppénz esetén maximum 107 250 Ft lehet.

Mennyi ideig jár a táppénz?

Az, hogy mennyi ideig jár a táppénz, attól függ, hogy előtte mennyi ideig volt valaki biztosított, és hogy előtte egy éven belül volt-e táppénzen.

- **ha több mint egy évig biztosított volt** előtte, akkor a táppénz a keresőképtelenség teljes időtartamára, de maximum egy évig jár a betegszabadság utáni naptól kezdve.

- **ha egy éven belül volt már táppénzen**, akkor a táppénzes időszakok összeadódnak, bele kell számítani a maximális egy évbe a korábbi táppénzen töltött napokat is.
- **ha kevesebb, mint egy évig volt biztosított**, akkor csak annyi ideig kaphat táppénzt, amennyi ideig biztosított volt.
- **ha GYES vagy GYET mellett dolgozik**, akkor betegség esetén csak annyi nap táppénzre lesz jogosult, ahány napot a GYES / GYET mellett ledolgozott.

A táppénz minden naptári napra jár (beleértve a pihenőnapokat, szabadnapokat, ünnepeket stb.).

Gyermekápolási táppénz

Kinek jár gyermekápolási táppénz?

A gyermekápolási táppénzre való jogosultság **megegyezik a táppénzre való jogosultsággal**. Keresőképtelenek ebben az esetben

- az az anya számít, aki kórházi ápolás alatt álló, egy évesnél fiatalabb gyermekét szoptatja, ill.
- az a szülő, aki 12 évesnél fiatalabb beteg gyermekét ápolja.

A keresőképtelenséget a gyermek **házi gyermekorvosa** igazolja! Több gyermek betegsége esetén választhat a szülő, hogy melyik gyermeke után veszi igénybe.

Gyermekápolási táppénz GYES / GYET mellett: ha valaki GYES / GYET mellett munkát végez, akkor gyermekápolási táppénzre is jogosult lesz keresőképtelenség esetén! Ha viszont nem dolgozik a szülő GYES / GYET mellett, akkor gyermekápolási táppénzt sem kaphat.

Menyi időre jár gyermekápolási táppénz?

Gyermekápolási táppénz (GYÁP) a gyermek bármelyik szülőjének jár:

- egy évesnél fiatalabb gyermek szoptatása, ápolása címén korlátlan időtartamban,
- 1-3 éves gyermek ápolása címén évenként és gyermekenként 84 naptári nap,
- 3-6 éves gyermek ápolása címén évenként és gyermekenként 42 naptári nap, egyedülállónak 84 nap,
- 6-12 éves gyermek ápolása címén évenként és gyermekenként 14 naptári nap, egyedülállónak 28 nap.

A GYÁP esetében egy év a gyermek egyik születésnapjától a következő születésnapjáig tart, nem naptári évet kell alatta érteni.

A gyermekápolási táppénz mértékét, időtartamát ugyanúgy számolják ki, mint a táppénzt, és igényelni is ugyanúgy kell.

Gyermekápolási táppénz meghosszabbítása méltányossági alapon

2010. január 1-jétől az egészségbiztosító méltányosságból az előírtól több napi gyermekápolási táppénzt állapíthat meg azok részére, akik a gyermekük betegsége folytán erre rászorulnak. A súlyosan beteg gyermekek gyógyulásához nem feltétlenül elegendő a törvényben biztosított időtartam (a gyógyulás sok dologtól függ, pl.: a gyermekek száma, kora), így előfordulhat, hogy a szülő nem tudja gyermekét ápolni, vagy a jogszabályokat kijátszva saját jogán megy táppénzre.

Választás a különböző pénzbeli ellátások közt

Többféle pénzbeli ellátást nem vehetnek igénybe a szülők, választani kell közöttük. Többféle ellátásra lehetsz jogosultak például,

- ha terhes vagy, és még jár a TGYÁS/GYED az előző baba után, de táppénzre is mehetnél a pocaklakóval,
- ha beteg a gyermeked, és neked jár utána a TGYÁS/GYED, a gyermek édesapja pedig gyermekápolási táppénzre mehetne vele,
- ha 1500 g alatti koraszülött a babád, és egy éves koráig gyermekápolási táppénzre lehetsz vele, de járna a TGYÁS/GYED is.

Kivétel: ha te az egyik gyermek után TGYÁS-t/GYED-et kapsz, és a másik gyermeked beteg, akkor a másik gyermekkel elmehet a másik szülő gyermekápolási táppénzre.

Amikor új ellátásra válsz jogosulttá, vagy másikat akarsz választani, akkor az újonnan választott ellátást csak a választás napjától fogják folyósítani, visszamenőlegesen nem lehet változtatni. A korábbi ellátás megszüntetését kérvényezni kell.

Ha GYED, GYES alatt érkezik a kistestvér

TGYÁS, GYED összege

Ha a kistestvér a GYED vagy GYES folyósításának ideje alatt születik meg, akkor nem lesz meg a 180 napi jövedelmed, ami az új ellátások alapja lenne. Mivel azért nincs 180 bérezett napod, mert TGYÁS-on ill. GYED-en voltál, az új TGYÁS-nak és GYED-nek ugyanaz lesz az alapja, mint az előzőeknek, azaz a szerződés szerinti béred, de maximum a minimálbér kétszerese. (Akkor is, ha ennél magasabb volt a béred.)

Táppénz összege

Ha a GYED alatt leszel terhes, és táppénzre mehetnél a terhesség miatt, akkor meg kell vizsgálni, hogy előző év január 1-től összesen hány napot töltöttél táppénzen, TGYÁS-on és GYED-en. Ha a **táppénz+TGYÁS+GYED+bérezett napok száma több mint 180 nap**, akkor lép életbe az ún. **kedvezmény-szabály**. Ilyenkor megnézik, mennyi volt az utolsó ellátás alapja, és ha ez kedvezőbb, mint a jelenlegi ellátás alapján kapott táppénz, akkor azt veszik figyelembe. Ebben az esetben a TGYÁS előtti átlagkereset, ha legalább 180 bérezett nappól volt

megállapítva, felső határ nélkül, korlátlanul számít. A kedvezmény szabály érvényesítése automatikus, nem kell külön kérvényezni a táppénz igénylésekor.

Ha azonban a **táppénz + TGYÁS + GYED + bérezett napok száma nem éri el a 180 napot** (pl. mert a kezdőnapot megelőző két év nagyobb része GYES), akkor a táppénz alapja a minimálbér lesz, bármennyi is volt a szerződés szerinti bruttó béred.

Ha a GYES alatt vagy közvetlenül utána leszel terhes, akkor szintén érdemes megvizsgálni, hogy érvényesíthető-e még a fent említett kedvezmény szabály. Ha igen, akkor a GYES-t át kell adni az apának vagy nagyszülőnek, és igényelhető a táppénz a következő baba után. GYES melletti táppénz esetén ugyanis, amíg nem lesz 180 bérezett napod, addig a táppénz alapja szintén a minimálbér lesz, függetlenül attól, hogy fel tud-e éledni a kedvezmény szabály vagy sem.

Ha GYES alatt szülsz, és GYES-ről rögtön TGYÁS-ra mész, figyelj arra, hogy lemondj a GYES folyósítását a MÁK-nál, különben előfordulhat, hogy csak a GYES lejártá utántól indul a TGYÁS-od, és annyival rövidebb lesz.

1. melléklet: Biztosítási jogviszony

A biztosítási alapú ellátások célja, hogy pótolják a kiesett jövedelmedet, amíg a gyermekvállalás miatt nem tudsz dolgozni. Ebből következik, hogy akkor vagy jogosult rájuk, ha a gyermekvállalás előtt volt biztosítási jogviszonyod, vagyis dolgoztál.

Lássuk részletesen, hogy **mit jelent a biztosítási jogviszony**. Akkor számítasz biztosítottnak a tb. szemszögéből, ha valamilyen formában dolgozol, és fizeted (vagy a munkáltatód fizeti utánad) az egészségügyi járulékot. A biztosítási jogviszonyod addig áll fenn, amíg ez a munkavégzésre irányuló jogviszonyod megvan.

Biztosított vagy, ha...

1. Alkalmazottként dolgozol, vagyis egy foglalkoztató alkalmazásában állsz, függetlenül attól, hogy ki ez a foglalkoztató, és hogy teljes munkaidőben vagy részmunkaidőben dolgozol.

Dolgozhatsz:

- alkalmazottként, közalkalmazottként, közszolgálati jogviszonyban,
- ügyészségi szolgálati, bírósági vagy igazságügyi alkalmazotti jogviszonyban,
- hivatásos nevelőszülőként,
- ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszonyban,
- országgyűlési vagy európai parlamenti képviselőként,
- a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek vagy a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagjaként vagy, a

Magyar Honvédség szerződéses állományú tagjaként, vagy katonai szolgálatot teljesítő önkéntes, tartalékos katonaként.

2. Szövetkezet tevékenységében személyesen közreműködsz, függetlenül attól, hogy ezt milyen jogviszonyban teszed (munkaszerződéssel, megbízással vagy vállalkozóként).

3. Tanulószerződés alapján szakképző iskolai tanulmányokat folytatsz. Figyelem! Ha nincs tanulószerződésed, akkor nem vagy jogosult teljeskörű, azaz pénzbeli és természetbeni ellátásra is, csak természetbenire, pl. kórházi kezelésre.

4. Álláskeresési támogatásban részesülsz, azaz álláskeresési járadékot vagy álláskeresési segélyt kapsz.

5. Egyéni vállalkozó vagy társas vállalkozó vagy, akkor is, ha főállású (több mint heti 36 órás) munkaviszony mellett vállalkozol. Egyéni vállalkozóként a vállalkozói igazolvány kiváltásának napjától annak visszaadásáig vagy biztosított. Társas vállalkozóként a tényleges személyes közreműködés idejére, egyéb esetben a tagsági jogviszony időtartamára leszel biztosított.

6. Mezőgazdasági őstermelő vagy.

7. Egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyban dolgozol, pl. bedolgozóként, megbízási szerződés alapján vagy segítő családtagként, és a jövedelmed eléri a minimálbér harminc százalékát (2009-ben ez 21.450 Ft/hó).

8. Választott tisztségviselő vagy például egyesületnél, alapítványnál, kamaránál stb., és az ebből származó jövedelmed eléri a minimálbér harminc százalékát (2009-ben ez 21.450 Ft/hó).

9. Szövetkezet vezető tisztségviselője vagy, az ebből származó jövedelmed eléri a minimálbér harminc százalékát (2009-ben ez 21.450 Ft/hó).

2010. január 1-jétől amennyiben az egyes biztosítási jogviszonyok között **30 napnál rövidebb a megszakítás, az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság szempontjából a biztosítási időt folyamatosnak kell tekinteni, így senki nem maradhat például egy néhány napos munkaviszony megszakítás miatt biztosítás nélkül.**

BABAFALVA

KISMAMA HÍRPORTÁL

TÁJÉKOZOTT, NAPRAKÉSZ ÉS SZÓRAKOZTATÓ

- Tippek, tanácsok, tudnivalók terhességről, családról, csecsemőkről, gyermeknevelésről.
- Kismama-hírek, pénzügyek, karrier.
- Program-, tanfolyam- és kiadványajánlók.
- Szakértők, lexikon, kalkulátorok.
- Védett fórum reklámok és betolakodók nélkül.

www.babafalva.hu

Tb-kisokos – pénzügyekről,
érthetőn kismamáknak

GYED ... GYES ... TGYÁS
anyasági ... családi pótlék

**Töltsd le ingyenes
e-könyvünket a
www.babafalva.hu
oldalról!**

**FOLYAMATOSAN
FRISÍTVE!!!**